

Nr 193.

Av herr **Bergström, David, m. fl.**, om anslag till resestipendier åt journalister.

Till resestipendier åt journalister, företrädesvis medarbetare, som hava redaktionellt arbete i svensk tidning eller journalistisk byrå till huvudsaklig sysselsättning, har riksdagen tidigare under en följd av år beviljat anslag. För vart och ett av åren 1912—1920 anvisades för detta ändamål på extra stat 4,000 kronor, att efter sakkunnigas hörande av Kungl. Maj:t fördelas under de villkor för stipendiernas åtnjutande, som Kungl. Maj:t kunde finna skäl bestämma. Bestämmelser i detta hänseende utfärdades genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 24 november 1911, att lända till efter rättelse tillsvidare, så länge anslag för berörda ändamål anvisades. Med bifall till därom framlagd kungl. proposition höjdes vid 1920 års riksdag anslaget till journaliststipendier till 8,000 kronor, med vilket belopp anslaget upptogs jämväl i den närmast följande år fastställda riksstaten.

Vid 1923 års statsreglering utmönstrades anslaget ur statsverkspropositionen under beklagande av att en bitter nödvändighet tvingade härtill, och anslag till journaliststipendier har sedan dess ej vidare beviljats. Tidpunkten synes nu vara inne för ett återupptagande av denna understödsverksamhet, vilken avser ett verkligt samhällsintresse. Å ena sidan föreligger ej längre det statsfinansiella tvångsläge, som år 1923 ansågs nödvändiggöra anslaget indragande. Å andra sidan måste det alltjämt anses vara av stor vikt att den grupp av medborgare, vilken genom tidningspressen i olika avseenden medverkar till såväl opinionsbildningen i landet som till folkbildningen i allmänhet, på bästa sätt rustas för sitt ansvarsfulla värv och i detta syfte stimuleras att odla sin färdighet i levande språk samt beredes tillfälle att lära känna kolleger i utlandets press, inhämta kunskaper i ej blott yrkes- men även politiska och samhällsförhållanden utom landet och knyta för svenska tidningar nyttiga förbindelser. Riksdagen har också för sin del, när anslag till journaliststipendier första gången beviljades, vitsordat betydelsen för folkbildningen av att publicisterna beredas möjlighet att i utlandet studera såväl yrkestekniska som samhällliga förhållanden.

Till alla de skäl, som tidigare anförts för ett understödjande av journalisternas utländska resor, kan nu ytterligare ett tilläggas.

Förlidet år hölls den första av nationernas förbund sammankallade internationella presskonferensen med 140 representanter från alla länders press. Bland

de resolutioner, som fattades av denna konferens, rörde en just journaliststipendierna. Beslutet hade följande lydelse:

»Konferensen uttalar sig för inrättande av studie- eller resestipendier för journalister genom statens eller enskilda sammanslutningars försorg i syfte att befordra journalisternas yrkesmässiga utbildning. Stipendierna böra utdelas så långt ske kan efter samråd med eller hörande av pressens yrkessammanslutningar.»

I den diskussion, som föregick beslutet, framhölls, att frågan om journaliststipendier måste anses vara särskilt betydelsefull, och att sådana stipendier mer än mycket annat skulle bidra till att skapa ett bättre internationellt samförstånd och förståelse nationerna emellan, och det ansågs även att enträgna uppmaningar om återinförande av dylika stipendier borde riktas till regeringarna i de länder, där statliga journaliststipendier förut funnits men av ett eller annat skäl indragits.

Vi tillåta oss hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att till resestipendier för budgetåret 1928—1929 åt journalister, företrädesvis medarbetare, som hava redaktionellt arbete i svensk tidning eller journalistisk byrå till huvudsaklig sysselsättning, bevilja på extra stat ett reservationsanslag av 8,000 kronor, att efter sakkunnigas hörande av Kungl. Maj:t fördelas under de villkor för stipendiernas åtnjutande, som Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma.

Stockholm den 21 januari 1928.

Leon. Ljunglund.

Gustav Möller.

Adolf Dahl.

Edv. Alkman.

Anders Örne.

Sigfrid Hansson.

Carl Thorén.

Joh. Nilsson,
Malmö.

L. Tjällgren.

David Bergström.

John Sandén.

C. E. Svensson.

N. A. Nilsson.

Ivar Österström.

Ivar Vennerström.